

הסברי הפסוקים פרשת ויקהל

כיתה ב'1

ציווי שמירת השבת

פרק ל"ה (א) ויקהל משה – משה כינס. היה זה יום אחר ירידתו מן ההר, בי"א תשרי. **את כל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** – תיארונו איך כל עם ישראל עומד יחד בצד אחד גברים ובצד שני נשים, בהתרגשות רבה, לשמוע משה רבינו את כל מה שד' אמר לו באותם ימים נפלאים שהיה בהר סיני. התפלאנו איך כל עם ישראל הצליח לשמוע את משה רבינו.¹ **ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אתם** – בהר סיני.

(ב) ששבת ימים תעשה מלאכה – המלאכה תעשה על ידי מי שיעשה אותה. שמנו לב לביטוי המיוחד 'תיעשה'. **וביום השביעי יהיה לכם קדוש** – יום קדוש. **שבת שבתון לד'** – שבתה של שבתה. לעומת יום טוב בו מותרת מלאכת אוכל נפש כאן לא עושים שום מלאכה. **כל העשה בו מלאכה יומת** – כמה חמור לעשות מלאכה בשבת קודש.

(ג) לא תבצעו אש בכל משבתים ביום השבת – זה אחד מל"ט מלאכות. ולמה הוזכר? היה יכול אדם לחשוב – אני מבעיר אש בשביל לבשל לשבת. מלמדת התורה שגם זה אסור.² שאלנו: למה משה שוב חוזר ומדגיש את איסור שבת שהוזכר פעמים רבות? ענינו – היה אפשר לחשוב שלצורך מלאכת המשכן מותר לחלל שבת, כמו שעל עבודות הנעשות במשכן מחללים שבת, השמיע לנו התורה לפני ציווי בניית המשכן שצריך לשמור שבת. שאלו התלמידים – ואפה ד' אמר את זה למשה? ראינו בבכי תשא "אך את שבתותי תשמורו".

משה מצווה את עם ישראל לתרום ולבנות את המשכן

(ד) ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ד' לאמר:

(ה) קחו מאתכם – ממכם. **תרומה לד' כל נדיב לבו** – שהלב שלו, הרצון שלו מגדב אותו. **ויביאהו** – יביא אותה, את מה? **את תרומת ד' זהב וכסף ונחשת: (ו) ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: (ז) וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים: (ח) ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים: (ט) ואבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן:**³

(י) וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ד': (יא) את המשכן את אהלו ואת מקסוהו ואת קרסיו ואת קרשיו ואת בריחו ואת עמדתיו ואת אדניו – קודם המבנה אח"כ הכלים. **(יב) את הארץ ואת בדיו ואת הפפרת ואת פרקת המסך** – מלשון סכך, סכך בדרך כלל זה מלמעלה, אך הפירוש של המילה סכך הוא מגן. הפרוכת מגינה על הארון (ולכן כנראה הוזכרה בתוך הפסוק של הארון). **(יג) את השלחן ואת בדיו ואת פליו ואת לחם הפנים** – זה לא נכתב במפורש בפרשת תרומה. נראה אח"כ שבעת בניית המשכן שם משה את לחם הפנים. **(יד) ואת מגרת המאור** – המנורה המאירה. **ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור: (טו) ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן: (טז) את מזבח העלה ואת מקבץ הנחשת אשר לו ואת בדיו ואת פליו ואת הפיר ואת פנו** – עד כאן הכלים מבפנים החוצה. **(יז) את קלעי החצר ואת עמדתיו ואת אדניה** – עמודיו של החצר ואדניה של החצר. החצר היא גם זכר וגם נקבה. היום משתמשים במילה 'חצר' בלשון נקבה. **ואת מסך שער החצר: (יח) את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם** – דבר זה לא הוזכר בציווי. המתרים זה החושים שחיברו מהיריעות אל היתדות, על מנת לחזק את היריעות שלא יעופו ברוח. ממה הם עשויים לא רשום. **(יט) את בגדי השרד לשרת בקדש**⁴ **את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן: (כ) ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה** – ששים ושמים בבשורה הגדולה שהתבררו.

עם ישראל מתנדב למשכן

(כא) ויבאו כל איש אשר נשאו לבו – הרצון שלו הרים אותו. איזו לשון מיוחדת. **וכל אשר נדבה רוחו אתו** – רוחו נידבה אותו. **הביאו את תרומת ד' למלאכת אהל מועד** – המשכן עצמו. **ולכל עבדתו** – הכלים. **ולבגדי הקדש:**

¹ הרחבה: סיפרנו על הבא"ח שנתן שיעור 3000 איש במשך כמה שעות מידי שבת, והיה קולו נשמע ומתנשא בכל בית הכנסת. ואחר פטירתו מי שהחליף אותו לא יכל היה לדרוש לכל כך הרבה. אצל משה רבינו מדובר על פי כמה אלפים.
² הרחבה: דיברנו על איך הקראים קראו את הפסוק הזה. לא היה להם תורה שבע"פ. אך משה רבינו אחרי שהוא כינס ואמר זאת לכל עם ישראל, הוא חזר ופרט לפרטי פרטים מה בדיוק ד' התכוון בכל מצווה, זה מה שנקרא תורה שבע"פ.
³ חידה: מה שונה פה מתחילת תרומה? יש עוד שלוש 'ואוים', וגם אבני שוהם בטעם שונה.
⁴ חידה: איזה דבר כתוב כאן ולא כתוב בציווי? את "מיתריהם". וגם את "לחם הפנים".
⁵ מה הכוונה לשרת בקודש?

(כב) וַיָּבֵאוּ הַנְּשִׂימַיִם עַל הַנְּשִׂימַיִם – עם הנשים. נראה הכוונה שבאו איש ואשתו. **כָּל נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ חֵן** – צמיד שנמצא בזרוע. **וַנְּזַם** – עגיל באוזן, ונראה גם באף. **וַשְּׂבַעַת וְכוּמֵז** – תכשיט שהיו שמות המצריות קרוב למקום המוצנע של האשה. **כָּל כְּלֵי זָהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף** – הרים תְּנוּפֶת זָהָב לַד' – התורה מרחיבה על נתינת הזהב, שהרי זה הדבר הכי יקר. כמה עם ישראל שמח שהוא זוכה להביא מהדברים היקרים ביותר שיש לו למשכן. אישה יודעת שהתכשיט היפה שהיה לה משמש עכשיו ציפוי לקרשים, או למנורה וכדומה. שאלו התלמידים היקרים – למה בחטא העגל הביאו רק נזמים? וענו שנראה שכאן ההתרגשות היתה יותר גדולה ולכן הביאו הרבה דברים. ואכן יש כאן תיקון גדול לחטא העגל.

(כג) וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ – שהיה לו תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים הֵבִיאוּ – מה הביאו? חלזונות שהחכמים יפיקו מהם תכלת? תולעים שהחכמים יפקו מהם צבע אדום? צמר לא מעובד, או שהביאו הכל מוכן? הוכחנו מפסוק כ"ה שהביאו הכל כבר טווי ומוכן.

(כד) כָּל מְרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנִחְשֶׁת הֵבִיאוּ אֵת תְּרוּמַת ד' – שאלו התלמידים – היה צריך לכתוב את זה בצמוד לזהב? **וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ עֲצֵי שִׁטִּים** – מאפה היה? מה שסחבו ממצרים. **לְכָל מְלֹאכֶת הָעֲבֹדָה** – בשביל מלאכת עבודת בניית המשכן. **הֵבִיאוּ:**

(כה) וְכָל אִשָּׁה חֲכָמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו – לשון רבים. כל הנשים שהיה לכל אחת מהן חכמת לב טוּו. הטווייה זה הכנת החוטים – לוקחים צמר ופשתן לא מעובד, מעבדים, צובעים עד שנוצרים חוטים. את החוטים הביאו הנשים למשכן. יכול להיות שהנשים עבדו בביתן והביאו למשכן, ואת כל העבודות מכאן ולהבא עשו רק גברים. **וַיָּבִיאוּ מִטְּנֵה – חוטים טוויים. אֵת הַתְּכֵלֶת וְאֵת הָאַרְגָּמָן אֵת תוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֵת הַשֵּׁשׁ:**

(כו) וְכָל הַנְּשִׂימַיִם אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן אֹתָנָה – אותן, את הנשים. **בְּחֻמָּה** – שהלב שלהן נשא אותן ומתוך כך נהיה להן חכמה גדולה. מרוב הרצון הגדול שלהן נהיתה להם חכמה גדולה. **טוֹו אֵת הָעִזִּים** – טוויית העיזים היתה על העיזים עצמם בעודם חיים. לכן דווקא כאן יש את הביטוי המיוחד "נשא לבן אתנה בחכמה". כי היתה זו מלאכה קשה, שלא כל אחת ידעה לעשות אותה.⁶

(כז) וְהַנְּשִׂאִים הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם⁷ וְאֵת אַבְנֵי הַמְּלֵאִים לְאֹפֹד וְלַחֹשֶׁן – להשיג את האבנים זה לא היה קל, אנשים רגילים לא הצליחו להשיג אותם. רק הנשיאים. אך עדיין צריך בירור מאפה הם השיגו את האבנים. סיפרנו שהנשיאים מרוב רצונם הגדול לתרום הרבה, וכיוון שהיה צרור להם שעם ישראל לא יצליח לתרום את כל מה שצריך – אמרו שהם מוכנים להשלים את כל מה שיחסר, אפילו אם זה יהיה ממש הרבה. ובסוף הם גילוי שעם ישראל תרם הכל, לכן נשאר להם רק את האבנים. תלמיד הזכיר שחסר פה י' כי הם התעצלו. אמרנו שכוננתם הייתה טובה, אך היה להם להזדרז ולתרום כי כשצריך לתרום למשכן לא עושים חשבונות.

(כח) וְאֵת הַבִּשָּׁם וְאֵת הַשֶּׁמֶן⁸ לְמָאוֹר – שמן. **וְלַשֶּׁמֶן הַמְּשֻׁקָה** – שמן ובושם. **וְלַקְטֹרֶת הַסַּמִּים** – בושם. נראה שאת הבושם וכו' לא תרמו הנשיאים, וזה הוזכר בסוף כי זה לא חלק מהכלים ומהיריעות.

(כט) כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לִבָּם אֹתָם לְהֵבִיא לְכָל – בשביל כל המלאכה **אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת בְּיַד מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַד':**

משה מבשר לעם ישראל על בחירת בצלאל אהליאב וחכמי הלב

(ל) שלישי - שני במחברין - הסברנו מתי מחברים את הפרשיות. ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ד' בָּשָׂם – בחר את בצלאל בן אוּרִי בֶן חוּר לְמִשָּׁה יְהוּדָה: (לא) וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻמָּה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה: (לב) וְלִחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת: (לג) וּבַחֲרִישָׁת אֶבֶן לְמַלְאֵת וּבַחֲרִישָׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכֶת מַחֲשָׁבֹת: (לד) וּלְהוֹרֹת נֶתָן בְּלִבּוֹ – ד' נתן בבצלאל גם תכונה שהוא יודע ללמד אחרים. יש כאלו מוכשרים מאוד אך הם לא יודעים להעביר הלאה. זה פלא גדול איך בצלאל היה מוכשר בכל⁹. הוא וְאֶהֱלִיאֵב בֶּן אֲחִיסָמֵךְ לְמִשָּׁה דָן: (לה) מֵלֵא אֹתָם חֲכָמַת לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכֶת חֶרֶשׁ וְחֹשֶׁב וְרָקַם בְּתַכְלֵת וּבְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבִשְׂשׁוֹ אֲרָג עֲשִׂי כָּל מְלָאכָה וְחֹשֶׁבֵי מַחֲשָׁבֹת:

בַּרְקָ ל"א (א) וְעֵשָׂה בְּצַלְאֵל וְאֶהֱלִיאֵב וְכָל אִישׁ חָכָם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ד' חֲכָמָה וְתַבּוּנָה בְּהֵמָה – בהם. לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל מְלָאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר – בשביל כל מה ש.. **צִוָּה ד' –**

התקשנו מאוד שהרי לא כתוב פה בפסוק מה עשו בצלאל ואהליאב. הועלו הרבה תירוצים. חשבתי לתרץ – "לכל אשר ציווה ד'" הכוונה "את כל אשר ציווה ד'", זה מה שעשו. אך קשה, שהרי פסוק זה לא מתאים לכאן אלא לפסוק ח'. ואולי הכוונה שתכננו לעשות. ומוזכר פסוק זה פה, כהכנה לפסוק ד', שם כתוב "העושים", ופה יש הקדמה – מה אמורים לעשות.

(ב) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצַלְאֵל וְאֶל אֶהֱלִיאֵב וְאֵל כָּל אִישׁ חָכָם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ד' חֲכָמָה בְּלִבּוֹ כָּל אֲשֶׁר נָשָׂא לֵב לְקַרְבָּה אֶל הַמְּלָאכָה – להתקרב אל המלאכה בשביל.. **לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ –** ראינו שצריך שלושה תכונות: א. חכמת לב. ב. חכמה נוספת שד' נותן. ג. רצון, שליכו נושא אותו לעשות את המלאכה.

(ג) וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֵת כָּל הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמְלָאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ – נראה שעם ישראל שם את כל הדברים שתרמו לפני משה, והם היו לוקחים את הדברים משם ומחלקים אותם כל אומן שם את הדברים ששייכים לאומנות שלו בחדר שמיועד לו. **וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר –** גם אחרי שאספו המשיכו עם ישראל והביאו עוד ועוד נדבה, אפילו מוקדם בבקר.

⁶ אינני מבין למה היה צריך לעשות כן? ועוד, לפי זה החוטים היו מאוד קצרים, שהרי השיער של העיזים אינו ארוך כל כך? הרב נחום הסביר שזה מראה חשיבות, שעושים דבר מיוחד כזה.

⁷ חידה: כמה אבני שוהם היו? 3. כי אחד היה באבני השהם.

⁸ הפעלה: הרמתי שני טושים – אחד היה הבושם ואחד השמן. ואז אמרתי "למאור" והם היו צריכים להגיד איזה טוש להרים. וכן הלאה.

⁹ הרחבה: בדרך כלל נגר לא חשמלאי, חשמלאי לא גנן, גנן לא אינסטלטור וכן הלאה. זה מתנה מיוחדת לדעת לעשות הכל.

(ד) וַיִּבְאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֶת כָּל מְלַאכְתּוֹת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ – כָּל אֶחָד בְּתַחֲוֹם הַמְּלָאכָה הַמְּיוֹחֶדֶת הַמְּיוֹעֵדֶת לוֹ. אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׂים – אַחֲרֵי שֶׁהֵם לָקְחוּ אֶת הַדְּבָרִים וּסְפְרוּ אוֹתָם, וּגִילוּ שֵׁשׁ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁצִּירָךְ.

(ה) וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר מְרִבִּים הָעַם לְהָבִיא – הָעַם מְבִיא הַרְבֵּה יוֹתֵר מִדֵּי – מִמָּה שֶׁצִּירָךְ הָעֵבֶדְהָ לְמְלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ:

(ו) וַיִּצְוּ מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמִּחְנֶה לֵאמֹר – כִּרוּז אִישׁ וְאִשָּׁה אֶל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה – לְמָה כָּתוּב אֶל יַעֲשׂוּ מְלָאכָה וְלֹא שְׂלָא יִבְיָאוּ? תִּירֶץ תִּלְמִיד – מִי שֶׁכָּבֵר הִיָּה בְּדֶרֶךְ לְמִשְׁכֵּן שִׁיבִיא, אֲבָל מִי שֶׁמִּתְחִיל לְהַכִּין חוֹטֵי צִמְר וּפִשְׁתָּן וְכַדוּמָה – עַל זֶה מֹשֶׁה מְצוּוֶה שְׂלָא יִכִּין עוֹד. לְתַרְוֵמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּפְּלֵא הָעַם מִהָבִיא – עַם יִשְׂרָאֵל הַפְּסִיק לְהָבִיא.

(ז) וְהַמְּלָאכָה – הַתְּרוּמָה הַיְתֵה דָבָם – הִיָּתָה מִסְפִּיקָה. לְכָל הַמְּלָאכָה – בְּשִׁבִיל כָּל מָה שֶׁצִּירָךְ לְהַכֵּנַת הַמִּשְׁכָּן. (לְמִילָה 'מְלָאכָה' שֶׁתִּי מִשְׁמַעוּיּוֹת) לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר – וְאִף הִיָּתָה יוֹתֵר מִיִּדְיָ¹⁰.

הַכֵּנַת הִירֵיעוֹת, הַקְּרָשִׁים, הַפְּרוּכַת וְהַמְּסַךְ

(ל) וַיַּעַשׂ אֶת הַפְּרוּכַת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מֵעֵשֶׂה חֹשֶׁב עֲשָׂה אֹתָהּ פְּרָבִים: (לו) וַיַּעַשׂ לָהּ אַרְבָּעָה עֲמוּדֵי שֵׁטִים וַיִּצְפֹּם זָהָב וְנִיָּהֶם זָהָב וַיִּצַק לָהֶם – וַיַּחֲבֵר לָהֶם אַרְבָּעָה אֲדָנֵי כֶּסֶף: (לז) וַיַּעַשׂ מְסַךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מֵעֵשֶׂה רָקָם: (לח) וְאֶת עֲמוּדָיו חֲמֹשֶׁה וְאֶת נִיָּהֶם וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וְחֹשְׁקֵיהֶם זָהָב – יֵשׁ פֶּה דָבָר חָדָשׁ שְׂלָא שְׁמַעְנֹו. גַּם הָרֹאשׁ, הַחֲלָק הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַקְּרָשִׁים הִיָּה מְצוּפָה זֶהָב. בְּנוֹסֶף כְּמוֹ שֶׁלְּמַדְנֹו שֶׁהִיָּו עֲמוּדֵי הַחֲצָר מְחוּשְׁקִים כֶּסֶף, כִּךְ מְלַמֵּדֵת אוֹתָנֹו הַתּוֹרָה הִיָּו עֲמוּדֵי הַפְּרוּכַת מְחוּשְׁקִים זֶהָב. הַזְּכָרָנֹו שֶׁהִיָּו אֵלֹו חוֹטִים דָּקִים שֶׁהִיָּו מְסַבִּיב לְעֲמוּדִים, וְלֹא בְּרוּר לְרִשׁ"י אִם הִיָּו עַל פְּנֵי כָּל הָעַמּוּד אוֹ רַק לְמַעַלָּה אוֹ רַק לְמַטָּה. וְאֲדָנֵיהֶם חֲמֹשֶׁה נְחֹשֶׁת:

הַכֵּנַת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן וְהַחֲצָר

פְּרָק ל"ז (כט) וַיַּעַשׂ אֶת שִׁמּוֹן הַמִּשְׁתָּה קֹדֶשׁ וְאֶת קְטָרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר מֵעֵשֶׂה רָקָם – לְמָה פְּסוּק זֶה כָּתוּב בְּאַמְצַע הַכְּלִים?

פְּרָק ל"ח (ח) וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצְּבָאוֹת אֲשֶׁר צָבָאוּ פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד – סִיפְרָנֹו מִנִּין הַמִּרְאוֹת הַצְּבָאוֹת. וְכִמָּה ד' מַעֲרִיךְ כָּל כִּךְ אֶת הַצְּדִיקוֹת שֶׁל הַנְּשִׁים לְשִׁמַּח אֶת בְּעֻלֵיהֶן אֲפִילוֹ בְּמַצַּב הַקְּשָׁה שֶׁל מְצָרִים, כְּכִדֵי שֶׁהֵם לֹא יִתְגַרְשׁוּ מֵהֶן, וּבְשִׁבִיל לְהָבִיא עוֹד יִלְדִים לְעוֹלָם, מִתּוֹךְ הָאֲמוּנָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִגָּאֵל וְשִׁד' אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. זָכוּ הַנְּשִׁים שֶׁהַכִּיּוֹר נִשְׁעָה מִמִּרְאוֹת אֵלֹו.

¹⁰ הַרְחַבָּה: סִיפְרָתִי עַל גַּמ"ח הַבְּגָדִים שֶׁעֲשֵׂתָה אֲשֵׁתִי. פְּרַסְמָנֹו שְׁמִי שֵׁשׁ לוֹ שְׁקִיּוֹת בְּגָדִים שִׁיבִיא. וְהִבִּיאֹו הַמּוֹן הַמּוֹן הַמּוֹן, שֶׁכָּבֵר לֹא הִיָּה מְקוּם לְשִׁים אוֹתָם, וְלֹא יִכּוֹלְנֹו לְפִתּוֹחַ אֶת כָּל הַשְּׁקִיּוֹת. וּבִסוּף הִיָּו שְׁקִיּוֹת שְׁנֹאלְצָנֹו לְזֵרוּק יִשָּׂר לִפְח. אִיזָה עַם צְדִיק שְׁרוּצָה לְתֵרוּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר. יִשְׁנֹו סִיפּוֹר נּוֹסֶף בְּקוּבֶץ נִפְרָד שֶׁמִּתְאַר אֶת הָאֲכֹזְבָה בָּזֶה שְׂלָא הִיָּה אֲפֶשֶׁר לְהָבִיא עוֹד דְּבָרִים לְמִלָּאכָה.